

Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçılar Birliği tarafından verilen dekonta istinaden yapılan ödemelerin gider kaydedilip edilemeyeceği.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-125[8-2013/226]-60319
Tarih	11.06.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-125[8-2013/226]-60319

11/06/2015

Konu : Birliği tarafından verilen dekonta istinaden yapılan ödemelerin gider kaydedilip edilemeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şirketinizce milli katılımı ve Birliği aracılığıyla katıldığınız yurt dışı fuar organizasyonları nedeniyle adı geçen birliğe yurt dışı fuar bedeli olarak yaptığınız ödemeler karşılığında ilgili birlik tarafından, katma değer vergisi mükellefi olmadıkları gerekçesiyle tarafınıza fatura düzenleyemediklerinden bahisle dekont düzenledikleri belirtilerek, bu dekonta istinaden yapılan ödemelerin gider kaydedilip kaydedilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

A-KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançları kurumlar vergisinin konusu kapsamına alınmış olup aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “*Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler*” başlıklı (2.4) bölümünde, iktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği ifade edilmiştir.

İktisadi işletmenin belirgin özellikleri; bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesidir. Diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurları, ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir. Kanun, bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek ya da vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsama almıştır.

Devamlılık unsuru, bir hesap dönemi içinde aynı veya ayrı faaliyet alanlarında ticari mahiyet arz eden işlemlerin birden fazla yapılmasını ifade etmektedir. Aynı hesap döneminde tek işlem nedeniyle ticari faaliyetin devamlılık unsurunun oluştuğunu kabul etmek mümkün olmamakla birlikte, faaliyetin organizasyon gerektirmesi veya amacının ticari olması durumunda devamlılık unsurunun varlığı kabul edilir.

Ekonomik faaliyetin ticari organizasyonu gerektirmesi ve yılda birden fazla tekrar ettirilmesi veya her yıl bir defa olmakla beraber müteakip yıllarda ya da birkaç yıl arayla yapılmasına karşılık periyodik olarak tekrar etmesi durumunda da bu faaliyetin devamlı olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir.

..... Birliğin, tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamakla birlikte devamlılık arz eden ticari, sınai ve zirai faaliyetleri nedeniyle birlik tüzel kişiliğine bağlı oluşan iktisadi işletmeleri kurumlar vergisine tabidir.

Buna göre, adı geçen birliğin bedel karşılığında fuar organizasyonu düzenlemesi veya söz konusu organizasyonlara aracılık etmesi halinde; birliğe bağlı oluşacak iktisadi işletme nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir

Öte yandan, Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, ikinci fıkrasında ise safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde ise bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı; ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler uyarınca, safi kurum kazancının tespit edilmesinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi yanında Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir.

Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu bent hükmü uyarınca, yapılan genel giderlerin indirim konusu yapılabilmesi için, söz konusu giderlerle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında doğrudan ve açık bir illiyet bağının bulunması gerekmekte olup bu mahiyette olmayan giderlerin ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu itibarla, şirketiniz tarafından yurt dışı fuar bedeli olarak yapılan ödemelerin; işle ilgili olması, işin önemi ölçüsünde yapılması ve Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belgelendirilmesi şartıyla, Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesinin (1) numaralı bendi kapsamında kurum kazancının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması mümkündür.

B-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye’de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV’ye tabi olduğu,

4 üncü maddesinde; hizmetin teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu; bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

6 ncı maddesinde, işlemlerin Türkiye’de yapılmasının; malların teslim anında Türkiye’de bulunmasını, hizmetin Türkiye’de yapılmasını veya hizmetten Türkiye’de faydalanılmasını ifade ettiği,

8/2 nci maddesinde, vergiye tabi bir işlem söz konusu olmadığı veya Katma Değer Vergisini fatura veya benzeri vesikalarda göstermeye hakkı bulunmadığı halde, vergi uygulanması veya olması gerekenden fazla vergi hesaplanması halinde fazla veya yersiz hesaplanan vergilerin iade edilmesi

konusunda Bakanlığımızın yetkili olduğu,

30/a maddesinde de vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan KDV'nin vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den indirilemeyeceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre Birliğinin şirketinize yurt dışında verdiği fuar organizasyon hizmeti, yurt dışında ifa edilip yine yurt dışında faydalanıldığından, söz konusu hizmet KDV'nin konusuna girmemektedir. Dolayısıyla, bu hizmet nedeniyle KDV hesaplanması da söz konusu değildir.

Öte yandan, adı geçen ihracatçı birliğinin KDV'nin konusuna girmeyen bir işlem nedeniyle şirketinizden tahsil ettiği KDV'yi Kanunun 8/2 maddesine istinaden öncelikle beyan edip ödemesi gerekmektedir. Bu şekilde fazla ve yersiz olarak ödenen verginin aynı madde hükümünün verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan mülga 116 seri no.lu KDV Genel Tebliğinin 4. bölümü kapsamında ve Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin "I/C-1.1.2. Fazla veya Yersiz Ödenen Verginin İadesi" başlıklı bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde iadesinin talep edilmesi mümkün bulunmaktadır.

C-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 229 uncu maddesinde; *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."* denilmekte olup 231 inci maddesinin 5 inci bendinde; *"Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."* hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunun 232 nci maddesinde; *“Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler; Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.”* hükmü yer almaktadır.

Anılan madde hükümlerinden de anlaşılacağı gibi şirketiniz katıldığı yurt dışı fuar organizasyonları için ihracatçı birliğine ödenen tutarlarla ilgili olarak ihracatçı birliğin kurumlar vergisi veya KDV mükellefiyetinin bulunması halinde, ödenen bedel üzerinden şirketiniz adına azami yedi gün içinde fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

İhracatçı birliğinin kurumlar vergisi ve KDV mükellefiyetinin bulunmaması halinde ise birliğin tabi olduğu mevzuata göre şirketiniz adına düzenleyeceği belge ekine, yurt dışı fuar katılım bedelini aktardığı organizasyon firmasının birlik adına düzenlediği fatura ile dağılım tablosunu eklemesi şartıyla bu belgenin tevsik edici belge olarak kabul edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.